

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Manuscripta Rhenaugiensa - Cod. St. Blasien 33 bis 37

[Pars IV] - St. Blasien 36

Rusconi, Bernhard

[Südschwarzwald, St. Blasien u.a.], [2. Hälfte 18. Jh.]

über Findan

[urn:nbn:de:bsz:31-46582](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-46582)

Lit. C.

Prologus.

In vitam S. Sintonij Confessoris,
Monachi quondam Monasterij Rheno-
viensis. N. Invenitur etiam in Got-
tallo, et Mabilonio.

Cum Deus omnipotens electos suos, quos
ante vitam ante mundi constitutionem
predestinavit eternam, diversis huius mun-
di curis occupatos, ac varia studia lectan-
tes, ineffabili misericordia ad perfectionis
vitae Instituta perducere soleat, modis
quidem diversis, ex purissimo tamen cle-
mentiae suae fonte manantibus. nobis quoque
haud absurde visum est, memorabilis viri, qui
nostris imitabilia fecit exempla, exem-
poribus, predicabilem verbis compendio-
sis conscribere mentionem, quatenus et nobis
haec Lese legentibus, et posteris aliquod ad-
fructum suum afferant utilitatis.

Incipit vita.

Vir quidam nomine Sintonus, genere
Scotus, civis provinciae Laginensis, quibus
occasione ad perfectionem pervenerit, qui-
busque tentationibus ac laboribus attentus,
huc enarrare Deo favente conabimur. Pre-
dicti ergo viri beati Sintonem gentiles, qui Nord-
manni vocantur, plurima Scotia Insula,

miles fuit pater fiantani proditi, qui de
 contraria parte hominem occidit. quod au-
 diens princeps contrariae partis nimia succen-
 sus ira, continuo domum patris fiantani mag-
 no auxiliatus exercitu, omnia illius, ipsamque
 ferro, flammisque perditurus adivit. venien-
 tesque noctu domum armis cinxerunt, ignemque
 ad tecta jacentes, patrem ipsius fiantani de
 ignibus foras progredientem jugularere.
 fiantanum vero in alia domo manentem, cum
 similiter ignibus circumdedissent, et se pro-
 foribus viriliter defendentem apprehendere
 nequiverunt, sed ipse per medios ignes, et
 hostes, divina videlicet eum gratia protegen-
 te, parum laesus, alapsus est. fratrem vero
 ejus, qui in eadem fuerat, occiderunt. Inde
 igitur inter utramque gentem magna comitata
 sunt inimicitia, inexorabilesque discordia.
 Sed haec post longum temporis intervallum,
 interventu quorundam fidelium pecunia non
 modica fiantano, suisque data, utraque pars ad
 pacem rediit. Eodem vero anno hostes s. fiant-
 ani, timentes, ne vindicta super eos veniret,
 et dolor paternus in corde fiantani revivisce-
 ret, pariterque eum exstirpare volentes, hoc
 modo dolos in corde meditati sunt. Inito con-
 cilio preparaverunt fiantano convivium in locis
 maris contiguus, atque invitato fiantano Nor-
 manni venientes, et de medio convivarum ra-
 pientes, sicuti cum inimicis suis consiliati sunt
 archibimis eum vinuclis ligavere, et secum

pariter abducere. Juxta morem ergo suum
 Dominus eius Nōd manus, quia necdum ad
 patriam suam redire cupiebat, alij illum ven-
 didit, et mox ille tertio, et ipse quarto. qui
 socij collectis patriam revisere desiderans, hunc
 secum cum alijs in captivitatem duxit.

Cum ergo media aequoris spatia navigando
 transiret: Ecce! occurrerat eis quoddam clas-
 sis eiusdem gentis, et unus de his in Navem,
 qua sintanus erat ascendens, interrogavit In-
 sulae qualitatem, et qualiter ibi erga illos avi-
 ditel. In ipsa autem navi erat quidam, cuius
 fratrem ille, qui hoc inquisivit, occiderat. et
 continuo ab eo cognitus, ac simul interemptus
 est. quod ipsius socij videntes, pugna se pra-
 paraverunt, et duae naves acri certamine diu
 dimicaverunt. His ita litigantibus, sintanus
 in vinulis constitutus, Domino suo ac socijs
 se se erigens auxilium ferre volebat. Inter-
 venientibus autem ceterarum populis nantium
 et bellantes ab invicem sequestrantibus, eo modo
 navis, qua sintanus erat, absque lesione recepit.
 Dominus ergo, qui recordatus devotionis, qua
 sibi etiam vinulatus subsidium ferre volebat,
 ac fidem talem remunerari cupiens, mox cum
 vinulis absoluit, et bene sibi cum eo futurum
 esse pollicitus est. His ita gestis ad quasdam
 venire Insulas juxta Pictorum gentes, quas
 oriades vocant. Illis igitur de clavi in terra
 descendentes, et corpora reficientibus, atque
 per insulas hinc illucque discurrentibus pariter

et ventum prosperum expectantibus, fin-
 lanus, et ipse scientia percipit, loca Insu-
 lana capit disquirere, ac de salute sua, ac
 fuga anxia mente cogitare. Ignotis igitur
 in locis saxum ingens reperiens, sub illo se
 statim occultare curavit: quam rupem illius
 maris inrescens subire solebat. Quid igitur
 ageret, aut quo se verteret ignorabat: hinc eum
 pontus urgebat, illinc hostium timor circa eum
 discurrantium, et super saxum, quoratabat,
 ambulantium, et undiq; illum ex nomine suo
 vocantium, vehementer argebat. Malens igitur
 rabiem ponti sufferre, quam in manus homi-
 num universam belluarum ferocitatem exu-
 perantium invidere, Invelis undarum mobi-
 bus, die illo, nocteq; sequenti, in ipso loco
 jejunos permansit. crastina autem die hosti-
 bus in alia ipsius Insula parte manentibus, re-
 cedenteq; maris altu, qui foras speluncae
 contingens, interdum quoq; flatu ventorum
 altus fluctus ire compellebat in antrum, fin-
 lanus exurgens manibus per loca dumosa,
 metu paganorum repens, exitum diligentis-
 sime omnia perlustrans, exitum invenire cu-
 pibat. putabat autem terram esse continuam
 ab hominibus habitatam. finem vero Insula
 cernens, deprehendit unam parte magno mari
 cinctam, alia sinu haud modico circumdatam.
 Itaq; cuncta corporis firmitate destitutus,
 nimiq; invalidudine, quam ex vinulis fa-
 meq; contraxerat, oblitus aquis se credere non
 audebat.

civitatis duxerunt Episcopum, qui et ipse
 in tiberina Insula liberalibus erat institutus
 Audis, et ejusdem lingue eruditus notitia.
 Cum quo per biennium moratus, multis humani-
 tatis, atq; largitatis eius est beneficiis usus.
 Egitur Fintanus accepta scientia huius Episcopi
 galliarum partes paravit adire. hinc S. Martini
 sedem petens, postea franciam, alemanniam, Lon-
 gobardiamq; peragrans, proprio, sede demum
 et labore Romam pervenit; Inde reversus, quen-
 dam nobilem virum in alemannia adivit, cum quo
 in clericali per quatuor annos permansit, per
 singulos in abstinentia virtute proficiens, et no-
 va Imperator exempla ostendens. hinc profatus Dns
 eius in proprio Monasterio, quod Renangia vo-
 catur monachariseit. Anno Domini Incarna-
 tionis DCC. etatis vero sue LI. ubi per quinquon-
 nuum singulos virtutum gradus ascendens, tan-
 dem majore profectus amore juvenis, in arctissi-
 mo loco se reclusit, et inaudita corpus abstinentia
 perdomuit.

Beatus vir Fintanus cum veludi voluisset, et
 instantibus precibus per hoc Domini volun-
 tatem scire laboraret, vox huius modi ad eum
 delapsa est

Teletcha fodia nagthesetin dabdanc.

*Id est: Deus non est oblitus servorum: ita S.
 Ambrosius notius. alij habent.*

= licet tibi a Deo post alios remeare.

cum permisso abbatis huius quartam partem pa-
 nis in quotidianum sibi victum ut ceteris fea-
 tribus deputatam uno anno, et in altero magis
 rem iam aggrediens paritatem, dimidiam: et
 in tertio tertiam, quarta sibi solummodo parte
 reservata libens pauperibus erogavit.

*NB. etatis huius
 LI. a ep. in scriptis
 apponitur*

inuos Insulam
 ritans, dupli
 laquis suffere
 que, cum mon
 im corpora prop
 mificeret, S
 Leum fulta
 lacrymis fuit
 i et hoc tunc
 ti, quigo illi
 Donasti religio
 lenti tribulatio
 ab hac hora ele
 trivituram, et
 uo illecebras
 m petam, et
 huam nunquam
 deinceps sibi
 ia rehorsum
 Mantia fac
 libus indu
 dicturus sum
 esse ejus rigida
 i nequiverit
 fidelatur per
 Ferras, Al
 caumina, h
 ere petet, ex
 duxerat de
 na, Cae. homi
 uos cum vid
 licet igno
 tum Cum ad

pro Celsiteriis lapides velatos adhuc inter
fratres, pausans corpori ouelle suppositus, atque
paululum requieuit, donec cunctis quiescentibus
secreto se in orationem dedit. cuiusmodi, ubi qua-
dam nocte, ut consuetudinarius incumbere ora-
tionibus, Demonem in similitudinem hominis
cuiusdam mirae magnitudinis, ore aperto, lingua
que proemissa, manibus expansis, oculis mira-
cibus videret. et eum impetum in eum facere vellet
facto signo crucis evanuit. Ipse tamen imper-
teritus Matutinalia coram altari in modum
crucis stans expectavit officia.

Reclusus cum tanta eum fames urgeret, ut
panem totum, et plus manducare vellet in natali
S. Basilij, qui tum forte, et plus advenerat;
Deum sedulo rogavit, ut huiusmodi ingluviem
Ipsius interventu auferret anima, qui mox post
orationem, et lacrymas, quas incomparabiliter eti-
am in levibus fundere solebat, tale oraculum aure
percepit, noxia lingua notatum.

= *Atta obleck ich Christum christus Pater
= grati = mathe farna feligh lam na Kisel theil.
= huius facti dicitur teilis il far Kisel.*

*Id est. O Jesu Christe crucifixe Pater meus, et
= redemptor, amor meus, et salvator ne permit-
= tas me maligno spiritui obtemperari, sed fac
= me ad te venire, quia sine te nulla salus, te
= amo, et in te spero, hoc dico malignus spi-
= ritus seu tentatio aufugit. Item S. Ambrosius.*

Ex hoc edacitatis vitium minime lenit.

Item foris positus priori anno, quo claudere
erat ingrehturus omnibus noctibus stans in Cae-
lia in oratione pernoctavit. Igitur priori nocte,
antequam S. Basilij reliquia huc ad Penam de

NB.

Roma venissent more solito in Basilica orans
 subito vidit corporalibus oculis columbam super
 altare cœdite, sensimq; inde in cristam volan-
 tem disparuisse. Crastina ergo die super ipsum
 altare eadem posuere reliquias, super quod Dei
 famulo ante apparuit avis hæc allitise. Proce-
 dit quoq; tempore foris positus, cum similiter nocte
 intra Basilicam solus existeret, et prodicti Mar-
 tyris suffragia verbis imploraret dicens: O Blasii,
 qui peregrinus his locis, si uil et ego esse cogno-
 ceris, pro meis ad Deum intercede precaris! cum
 hæc ingeminans lacrymas more suo uerrime
 fudit, stans ante altare, quo sacra posita fue-
 rant reliquia, non inclinatus, sed erectus; sed
 tamen, ut referre solebat, obtulibus paulisper
 obtenebratis, vocem audivit huiusmodi: = Sedes
 tua in celo jam dimittis, precaris posita est.

Iterum in archihimo loco positus: de quocum
 opportunum fuerit, sed leviter explanare conati-
 mur: cum mane diei futuri reliquia hæc memo-
 rati Martyris ab eodem loco, in vicinum saltum
 deportanda fuissent, profusus Dei famulus mag-
 no exaruit desiderio, cupiebatq; ut ipsius Mar-
 tyris reliquias propriis efferre humeris mereretur.
 cum jam dudum in eodem loco positus, votisq;
 se constrinxisset, inde nunquam exiturum. ut
 igitur Dominus desiderium pauperis, ut ait, per
 prophetam, exaudiens adimpleret, ac famuli
 devotissimi vota rata esse concederet, eadem
 nocte visus est sibi pontem Rheni fluminis, per
 quem de ipso Monasterio exiit, cum copiosa
 multitudine transisse, columbam quoq; humeris
 suis incedere, et eam se, ut cupiebat humeris

NB.

Deest: = ego debeo Deo obtemperare, et non
-tentationibus maligni spiritus. eod. interprete
Sua voce. Nam tentatio sedata est.

Inclusus vero sanctam multitudinem spirituum
imundorum noctu conspexit, ut terram simul, et
arbores, quas Athenus hinc inde cingit, implere vide-
rentur, cumq; diu horisonas darent voces, sancti viri
preibus disparuerunt, et ulterius illi nunquam comparu-
erunt.

In festivitate S. Brigitta v. non modicam pau-
perum turbam, ut sibi moris erat, collegit, carnem
totam, quam habuit iuxta numerum aggregatorum par-
ticulam invidi proiecit. hoc autem facto, eue! tanti
pauperes, ut aderant, improvisè venerunt! vir vero
Beatus in adventu eorum Deo gratias agens, particu-
las, quas ad numerum comitantium prius parare
jussit, in Dei largitate confusus, qui panes in quinq; milia
virorum multiplicavit distribuit, fecit, sed tunc
numerus geminaretur egenorum, et nihil de carnibus
ab illo, vel a quoquam adderetur, uniuersis tamen
sua particula ex eadem caruncula inveniebatur.

Sanctus Findanus ergo Patronus noster artifi-
simo loco inclusus, qui filius est ad septentrionalem
partem Basilicae S. Mariae genitricis Dei. et D. N. J. C.
viginti duos annos incomparabiliter corpus pendo-
muit, nam post primum supernadictorum annum cilicio
indutus erat. calore ignis nunquam refectus, non pau-
sans in lectulo; balnei levitate mericans, jejunis, vi-
giliis, orationibus indefinenter insistebat. Pare vero
post annum primum ingressionis ejus, et post de eum
ab omnibus, quae mandis patunt, extra periculis,
et his paucissimis se, Domino confortante, abstulit.

Alia vero profati viri sanctissimi virtutes, quae
multis sciendo veraciter testibus sunt, monotata, in
alio miraculorum volumine ex parte videntur fore
cum cautela enarrata

felicitate explevit vita S. Findani. Domine
et ope divina. prestetq; nobis post hanc vitam
Dexteram tuae potentiae nunc, et in aevum.
Amen

ex hinc fuisse, ut per alios reformari, et ad posterum transmitti potuisset.

5.º quia tenor diplomatis Ludovici Salici inquit, nullum antea Rhemori abbatem fuisse, siquidem Ludovicus non mere confirmat Godebertum, sed abbatem constituit, ac possessionem abbaticam ei primitus subicit. unde merito dubitari potest, an ante restaurationem Monasterii existierint, cum Wolvenus solum memoret Monasterium abavo, et parente suo constructum, nil de monachis, vel ordine aliquo.

6.º licet Mabilon adventum S. Fintani designet ad annum 800. tamen censet hoc contigisse sub uno e tribus abbatibus, sic autem ejus verba sonant: Locus est in Insula Rhemi Diocesis Constant. alius ab angia Duvite, Munio insignitus, cuius conditor fuisse creditur Wolphardus comes Kyburgensis in libro fratrum conscriptorum S. Galli recensentur inter nomina fratrum de Rinara Wichramus, Wolvrimus, et antmarus Abbates, quos primos eius coenobii rectores fuisse non dubito, sub uno itaque ex his abbatibus Fintanus eo fecerat. ita ille tom. 2. anal. Bened. unde huius sententia Patroni ex his probare intendunt, omnes tres profuisse post restaurationem, et quidem antwanto Wolvenum, hui deniq; Wichramum suessisse.

7.º nec valet irruptio Nortmannia, nam non est credibile in ista irruptione totos fintani cum tam seure inter convivium vendere potuisse, potius igitur credendum, id contigisse quod pace restituta nortmani merimoni causa Insulam Laginice frequentarunt. Deinde juxta annales Antiquales Nortmani primum a. 840. bellum inchoarunt, ubi talia leguntur. a. 840. Nortmanni XXV milia comitio praelio ex multis

Reflexiones

Bus M. D. augia...
vergamen, in qua...
da erant: p. tunc...
fleus, quod...
no Dna Incarnat...
tis forte atatis...
talis vero huc...
gloria opus est...
ebe salum, cum...
eius mox ad...
iel Wolvenus...
dijhe, et cum...
nos pormant...
S. Fintanum...
annum 852...
monh, jam a. 800...
rakones, et motu...
sonitus relinqua...
N.º quia non est...
henorio colla...
uogorata. Munio...
tan Gallenb...
illis, Abbatis...
lward vixerunt...
elub pulant...
no, et Wolven...
obitum S. Fint...
nam devotio...
enim nec de...
memoria...
in hinc...
per illum cap...

causis occupant breviorum nobilissimam civi-
tatem, et omnia demolunt. adeoq non a.
800, ubi S. finianus vixisse aheritur.

Anno 812 baronio tudovicus pius primum a.
815 adversus Northmannos milit exercitum, quibus
pugna acceptis obsidibus rediit. Irupho North-
mannorum in Hiberniam eadem regionem facta
est a. 812.

Posterorum autem rationes sunt sequentes.

1. antiqua traditio, quod S. finianus a. 800.
Athenorij Monasticon profectus sit.

2. addunt auctoritatem Buelini, qui in chro-
nol. consp. f. 139 sequentia habet, Singulari Nu-
minis ductu .a. 797. S. finianus hibernus virginia
Duis filius, postquam S. Apollolorum limina vi-
sitasset, et coluisset, in germaniam occurrit, et
wolveno comiti Kyburguo a. sacris factus, mira se se
sanctitatis opinione comendat, quatuor annis cum ipso
com oratus, et hoc ano. 800. S. finianus, cum quatuor
annis cum wolveno Kyburgi comite ipsi a. sacris
factus, sanctissime vixit, altiora meditatus, Nu-
mini se devovere in cuulto statuit, et monente
comite coenobium ab huius parente wolfehardo
in Renaugia fundatum in pectus, illud deinceps
admirabili vita sanctitate illustrissimum reddidit
a. etatis 50.

Item adducunt MSS. illud fabariense. de quo
Syna. in quo sequentia legenda: a. 802. in Superio-
ri alemannia huc Rheticia claret noster Pringenfin-
ianus typo S. Wernheri. f. fuit autem hic Wernherus
in abbate fabariensem a. 804. obiit a. 811. p. visio-
nibusq illustratur, ac divinitus edocetur con-
sumanda monasticae Aemii Insulam, offuinam, et
Palastham se h. fore. tandem ille finianus ibi loci so-
lemni voto, ritibus abbatis Wicrami permittu in-
clusam se detulit. inveniuntur etiam in Museo
fabariensi alia MSS. ita sonantia.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including dates and names such as 'a. 800', 'Syna', 'Wernheri', and 'fabariense'.

a. 802. In Superiori pul Lyma, fabariam re-
liquit, ac in eremum Rhenaugientem migrat, mult-
tas miracula perpetrat, sub quo initia coenobij
Rhenaugientis jaiuntur.

a. DCCC. fabariam venit S. fintanus in Ber-
nia princeps abbate Berthardo 15. to sub Wernhero,
qui postea Berthardo succedit: monastica vita fun-
damenta anno DCCC. et 81. posuit, accepta
tandem in somno visione fabaria Rhenorium pe-
tuit a. DCCCII.

In Neurologio dicti Mirij hoc habentur. In
alemannia XVI kal. Nov. S. fintanij Confessoris
a. Chri DCCCXXVIII aetatis LXXII

Ad auctoritatem, et antiquitatem horum MSS^{au}
p. ut dixi, proxima occasione indagabo.

Probatum ulterius ex alia vita brevi stylo aucto-
re Joanne Rugio de aspermont, et Christophoro
Hartmann Monacho Einsidentis, inopposito ad S.
Geroldum conscripta, quae etiam modo est lectio lu-
ciensis propositi, et ita habet:

Fintanus Princeps Laginia Provincia in hyber-
nia sucto mundo sponte pro. No exul factus post
salutata limina Apostolorum ano aetatis sua 7. Roma
veniens curiensem Rhetiam pertransiens, aliquamdiu
in fabarienti Mirio habitavit; demum ad coenobium
Insula Rheni, in germania dicto Rinaw sese con-
tulit, ubi rara vite austeritate, jejuniis, rene
continuis, orationibus perpetuis egit 27 anos, et
ibidem in sua claustra miraculis et crebris caelestibus
visionibus clarus migravit in coelum deumo quinto
Novembris anno Chrii millesimo trecentesimo vi-
gesimo septimo aetatis vero sua 78.

um nobilissimas
liunt. Adeo p
be aheritur.
vicius pui prim
milit exercitum
decit. Frugis
dem regionem p
hiones sunt Equ
ad S. fintanus a
chus lib.
m duclini, qui in
habet, Linguis
fintanus hibernus
Apostolorum
maniam exult
a lauris factus, m
at, quatuor annis
fintanus, cum p
rgi comite ip
altiora med clau
to statuit, et mor
parente Westph
gehuis, illa de
idustrihimun
illud aduon
na: a. 802. in
claret noster
et autem hie
02. a. 811. p
vinitus edocet
Insulam affuen
ille fintanus
vicra mi pcomi
exiuntur et h
onarka.